

Саха тылын уруогун технологическай каартата №90

Кылаас	2	
ҮөМК	«Саха оскуолата»	
Үөрэнэр кинигэ	Захарова Л.В. уо.д.а. Саха тыла 2 кылаас. 1 чааһа. Дьокуускай, Бичик, 2017.	
Уруок тиэмэтэ	Тиэкис	
Учуутал улэтин сорукутара	Оҕолор тиэкис диэн ейдебу арыялларыгар уонна тиэкиһи сеп тутулга саабылыы уерэнэллэригэр усулуобуйаны тэрийии.	
Уруок тиибэ:	Сана өйдөбүлү арыыы уруога	
Сурун өйдөбүллэр	Тиэкиһи сеп тутулунан сатаан суруйуу наадалаабын ейдееһун.	
Туттуллар информационнай тэриллэр		Предметтэр икки ардыларынаабы сибээс:
I. Үөрэх биридимиятин үөрэтии түмүгэ:		
Тустаах үөрэх биридимиятин үөрэтии түмүгэ	Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ:	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ➤ ➤ ➤ ➤ ➤ ➤ 	<p>Билэр-көрөр үөрүйэх: -этиини ырытар, тэннээн керер, уратыларын быһаарар; -бэйэ санаатын саабылаан этэр, сатаан дакаастыыр.</p> <p>Бэйэни салайынар-дьаһанар үөрүйэх: -уруок сыалын уонна соруугун ейдуур, -Бэйэ улэтин сатаан дьаһанар, дьарыгын хонторуолланар, сыһатын көннөрүнэр; -бэйэ улэтин сыаналыыр.</p> <p>Бодоруһар үөрүйэх: -Атын киһи санарарын болбойон истэр, бэйэ санааны толору этэр; - ыйытыыга толору хоруйдуур.</p>	

Уруок технологията

Уруок түһүмэхтэрэ	Уруок ис хоһооно уонна учуутал дьарыга	Үөрэнээччилэр үлэлэрэ	Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ
-------------------	--	-----------------------	--------------------------------------

1.Тэрээһин чааһа	Уруокка үлэлиир туругу тэрийэр - Үтүө күнүнэн!	Оҕолор уруокка бэлэмнэрин көрдөрөллөр.	Ытык өйдөбүллэри инэри:		
2.Ситиһии төрүүтүн олохтоохун	Дьиэбэ үлэни бэрэбиэркэлээһини тэрийэр.		Билэр-көрөр үөрүйэх: Бодоруһар сатабыл:		
3.Билэр үөрүйэхтэргэ олобуран проблеманы таһаары	<div>Үөрэнэр проблеманы таһаарар.</div> <table><tr><td>Кун сандаарыччы тыкта. Оҕолор оонньуу сылдыбаллар. Массыына куоракка барда.</td><td>Кун сандаарыччы тыкта. Хаар уулунна. Куех от быкта. Ньургубун табыста.кетер собурууттан кэллилэр.</td></tr></table> <div>- Тугу бэлиэтии кердун? - хайа еттугэр турар этиилэри тиэкис диэххэ себуй? Тоҕо?</div>	Кун сандаарыччы тыкта. Оҕолор оонньуу сылдыбаллар. Массыына куоракка барда.	Кун сандаарыччы тыкта. Хаар уулунна. Куех от быкта. Ньургубун табыста.кетер собурууттан кэллилэр.	Ханас еттугэр баар этиилэр бэйэ бэйэлэригэр сибэээ суохтар. Уна еттугэр баар этиилэр сибээстээхтэр. Уна еттугэр баар этиилэри тиэкис диэххэ сеп. Тоҕо диэтэххэ кинилэр бэйэ бэйэлэригэр сибээстээхтэр.	Билиини-көрүүнү ылар сатабыл: Билэр-көрөр сатабыл: -этиини ырытар, тэннээн керер, уратыларын быһаарар; -бэйэ санаатын саабылаан этэр, сатаан дакаастыыр. -уруок сыалын уонна соругун ейдуур, -Бэйэ үлэтин сатаан дьаһанар, дьарыгын хонторуолланар, сыһатын көннөрүнэр;
Кун сандаарыччы тыкта. Оҕолор оонньуу сылдыбаллар. Массыына куоракка барда.	Кун сандаарыччы тыкта. Хаар уулунна. Куех от быкта. Ньургубун табыста.кетер собурууттан кэллилэр.				
3.Үөрэтэр соругу туруорунуу	Уруок тиэмэтин уонна соруктарын буларга көмөлөһөр. Биьиги бугунну уруокка туохха уерэниэхтээхэбиппитий?	Бугунну тиэкис диэн тугун билиэхтээхпит.	Билэр-көрөр үөрүйэх: Бэйэни салайынар- дьаһанар үөрүйэх:		
4. Саҥа билиини арыйы.	1. Саҥа тиэмэбэ үлэни тэрийэр Аах. 1.Сима аҕата – дьиэ тутуааччы. Кин олус уус киьи. Дьикти таас дьиэлэри тутар. 2.Сири аан бастаан керен, серу-себен, бэркиьээн сана аллайбыта. Биирдэ ейдеебутум, ороммор олорор эбиппин. Ити уол оонньууру ылыаба, учугэйдик кере сырыт.	1.Сима аҕата – дьиэ тутуааччы. Кин олус уус киьи. Дьикти таас дьиэлэри тутар. 2.Сири аан бастаан керен, серу-себен, бэркиьээн сана аллайбыта. Биирдэ ейдеебутум, ороммор олорор эбиппин. Ити уол оонньууру ылыаба, учугэйдик кере сырыт.	Тустаах үөрэх биридимиятин үөрэтин түмүгэ Ытык өйдөбүллэри үөрэнээччигэ инэри түмүгэ: Бодоруһар үөрүйэх: Билиини-көрүүнү ылар сатабыл: -этиини ырытар, тэннээн керер, уратыларын быһаарар;		

	<p>3.Куоскалаах кутуйах буолуохпут. Ый тукаам ити обургу баанканы эн тут. Мэник Бээчэ дьиэтигэр баран испит.</p> <p>4.Ол сайын мин булчутунан аатырабын. Бэйэм дьоммун куьунан, балыгынан аьатттым.</p> <p>- 1-кы тизкис дуо? То5о? Ханнык тизмэннэн сибээстээхтэрий?</p> <p>-2 тизкис дуо? То5о?</p> <p>- 3 тизкис дуо? То5о?</p> <p>- 4 тизкис дуо? То5о? Ханнык тизмэннэн сибээстээхтэрий?</p> <p><u>2.Сана эйдэбулу моделлааьын</u> Тизкис диэн туох эбитий?</p> <p><u>3.Үөрэнэр кинигэнэн үлэни тэрийэр.</u> Стр 126. Хартыынанан керен тизкистэ толкуйдаа. 3 соруудах. Этиилэрин бэйэ-бэйэлэрин кытты ситимнээхтэр дуо? 5 соруудах. Кетердер ааттарын хаста да аах уонна кербекке эрэ суруй.</p>	<p>3.Куоскалаах кутуйах буолуохпут. Ый тукаам ити обургу баанканы эн тут. Мэник Бээчэ дьиэтигэр баран испит.</p> <p>4.Ол сайын мин булчутунан аатырабын. Бэйэм дьоммун куьунан, балыгынан аьатттым.</p> <p>- 1-кы тизкис диэххэ сеп, Сима а5ата диэн тизмэннэн сибээстээн тураллар.</p> <p>-2 тизкис буотaх, бэйэ-бэйэлэригэр сибээьэ суох этиилэр тураллар.</p> <p>-3 тизкис буотaх, бэйэ-бэйэлэригэр сибээьэ суох этиилэр тураллар.</p> <p>- 4 тизкис диэххэ сеп, булчут диэн тизмэннэн сибээстээн тураллар.</p> <p>Икки эбэтэр хас да ис хобооннорунан ситимнээх этиилэри тизкис дэнэр.</p> <p>Хартыынанан керен 3-4 тизкис толкуйдуулар уонна тизмэлиллэр.</p> <p>Кыталык, куо5ас, кө5өн, туруйа, анды, агыр, бараах, үгүрүө, улун, мороду, чыркымай, чөкчөнө.</p>	<p>-бэйэ санаатын саабылаан этэр, сатаан дакаастыыр.</p> <p>-уруок сыалын уонна соругун ейдуур,</p> <p>-Бэйэ улэтин сатаан дыаанар, дыарыгын хонторуолланар, сыыһатын көннөрүнэр;</p> <p>Дьон, дойду, ыт ааттара улахан бууккубаттан суруллаллар. бэйэ санааны сатаан этии, ыйытыыны сатаан биэри, атын киһи санаатын өйдөөн, тулуйан истии</p>
5.Физминутка	<p>Физминутканы тэрийэр. Үчүгэйдик үлэлээн Сынньанабыт биһиги. Илиилэрбит үөһэ, тилэхтэрбит үөһэ Үөрэ-көтө куобах курдук</p>	<p>Илиилэрин, атахтарын үөһэ көтөҕөллөр,</p>	<p>Бэйэни салайынар-дыаһанар сатабыл:</p>

	Үөһэ –үөһэ ойуохха, Сөпкө-сөпкө тыгынахха Сынньанныгыт?	үөһэ ойоллор Салгыны эбирийэллэр - Сынньанныбыт!	
6.Билиини чинэтии уонна хонтуруолланы ы	Ылбыт билиилэрин чинэтэргэ үлэни тэрийэр. <u>Бэйэ ейдебулу сыаналаныы.</u> - Бугунну уруокка туох сананы биллибит?		Тустаах үөрэх биридимэтин үөрэтин түмүгэ Билэр-көрөр сатабыл: Бодоруһар сатабыл: Билиини-көрүүнү ылар сатабыл: бэйэ санааныы сатаан этии, ыйытыыны сатаан биэри, атын киһи санаатын өйдөөн, тулуйан истии.
7. Дьыэбэ үлэ	Дьыэбэ үлэни быһаарар. 9,10 эрч., 96 с.		
8. Бэйэни сыаналаныы	Үөрэнээччи бэйэтин дьарыгын сыанабылын тэрийэр. 	Оҕолор боппуруоска бэйэлэрин санааларын этэллэр, уонна уруокка кыттыыларын смайлик көмөтүнэн сыаналаналлар.	Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ Бодоруһар үөрүйэх:
9. Рефлексия Сыала:	Уруок түмүгүн быһаарыыны тэрийэр. <u>.Бэйэ дьарыгын сыаналаныы.</u> - бугунну саха тылын уруогар төһө көхтөөхтүк кытынныбыт дии санаатыгыт? - Бэйэбит улэбитин линеечканнан сыаналанын эрэ Бугун уруокка олох кыттыспатым, атынынан дьарыктана олордум, ойдооботум		Билэр-көрөр үөрүйэх: Бодоруһар үөрүйэх: бэйэ санааныы сатаан этии, ыйытыыны сатаан биэри, атын киһи санаатын өйдөөн, тулуйан истии.Бэйэ дьарыгы сыаналаныы